Evaluering af dagplejestrukturen

Hvidovre Kommune, maj 2018

Indhold

Indledning 2
Om modellen 2
Struktur 2
Evalueringens fokus og metode 3
Gæstedagplejeordningen 3
Faglighed og kvalitet i Dagplejen 3
Kapacitetsudnyttelse 3
Evalueringens resultater 4
Gæstedagplejeordningen 4
Forældrenes tilfredshed med Gæstedagplejeordningen 4
Tilfredshed med dagplejen 6
Forældrenes oplevelse af den pædagogiske indsats 6
Faglighed og kvalitet 8
Kapacitetsudnyttelse 8
Det gennemsnitlige antal børn hos en gæstedagplejer 9
Børn på 5. plads 9
Konklusion og anbefalinger 10

Indledning

Børne- og Undervisningsudvalget besluttede på udvalgsmødet den 11. marts 2014 i forbindelse med fremlæggelsen af udmøntningsplanen for omlægningen af Dagplejen, at Dagplejen skulle overgå til 4-børnskontrakter, og at der skulle undersøges muligheder for pasning af 5. barn samt gæstedagplejere i stedet for institutionstilknytning.

På baggrund af Børne- og undervisningsudvalgets beslutning udarbejdede Børne og Velfærdsforvaltningen en model for dagplejestrukturen, som skulle imødekomme ovenstående.

Nærværende rapport har til formål at evaluere på denne struktur.

Om modellen

Med modellen overgik dagplejerne til 4-børns kontrakter, hvilket betød, at gæstedagplejen primært skulle varetages af gæstedagplejere, da der ikke længere var tilstrækkeligt med 5. pladser til gæstebørn.

Nedenstående er en oversigt over strukturen i modellen, som den ser ud i 2018.

Struktur

Faste dagplejere:

- 36 dagplejere med 4. børns kontrakter til pasning af 144 børn
- Dagplejerne er opdelt i 7 dagplejehold, med 4-6 dagplejere på hvert hold
- Antallet af børn på holdene vil variere 16-20 børn.
- Hvert hold har en tilsynsførende pædagog tilknyttet
- Dagplejerne kan i perioder modtage gæstebørn på 5. plads
- Dagplejerne kompenseres økonomisk for at modtage 5. barn.

Gæstedagplejere:

- 5 gæstedagplejere i eget hjem
- Gæstedagplejerne varetager pasning af gæstebørn fra 1-2 dagplejegrupper.
- En gæstedagplejer må højest varetage pasning af 5 børn
- I perioder hvor en gæstedagplejer ikke har børn, skal gæstedagplejeren fungere som ressourceperson på udflugter, i legestuerne, til praktiske opgaver mv.
- Gæstedagplejerne dækker geografisk hele Hvidovre kommune.

Dagplejepædagogerne:

- 4 dagplejepædagoger (112 pædagogtimer/u) fører tilsyn og varetager den daglige kontakt med dagplejerne
- Dagplejepædagogerne fører derudover tilsyn med de 5 gæstedagplejere
- Dagplejepædagogerne varetager pt. desuden den daglige pædagogiske planlægning (17 souscheftimer/u efter nedlæggelse af souschef-stillingen i 2016)

Ledelsen:

- Ledelsen af dagplejen varetages af en centralt ansat leder (der også er leder af Vejlederteamet og Sommerfuglen)
- Det er ledelsens ansvar at sikre pædagogisk kvalitet og at understøtte dagplejens udvikling
- Ledelsen har ligeledes det primære ansvar for personaleledelsen, Med-udvalg, forældrebestyrelsen, TUS- samtaler mv.

Legestuerne:

- Der er 2 legestuer tilknyttet dagplejen og 16-20 børn i legestuerne ad gangen
- Dagplejerne har 1- 2 legestuedage ugentlig

Evalueringens fokus og metode

Evalueringen sætter fokus på dagplejestrukturens funktionalitet, og følgende temaer afdækkes:

1) Gæstedagplejeordningen
2) Faglighed og kvalitet
3) Kapacitetsudnyttelse

Gæstedagplejeordningen

Det afdækkes, i hvilken grad gæstedagplejeordningen har fungeret tilfredsstillende. Afdækningen vil tage afsæt i forældreperspektivet med udgangspunkt i de besvarelser, der ligger fra kommunens forældretilfredshedsundersøgelse blandt forældre med børn i dagtilbud i Hvidovre Kommune i 2018. Undersøgelsen er en del af Kvalitetsstrategi 2017-2020 på dagtilbudsområdet i Hvidovre Kommune, der har fokus på at styrke børnenes udvikling, trivsel og læring. Formålet er at få større viden om, hvordan forældre oplever dagtilbuddenes kvalitet, så Hvidovre Kommune kan blive endnu bedre. Der er i forældretilfredshedsundersøgelsen indarbejdet spørgsmål vedrørende gæstedagplejeordningen på baggrund af inputs fra et bestyrelsesmøde i Dagplejen, hvor temaet har været drøftet. Afdækningen vil således tage udgangspunkt i svarene på disse spørgsmål.

Yderligere er der foretaget interview med Dagplejens ledelse, der belyser, om gæstedagplejeordningen har fungeret som oprindeligt tænkt.

Faglighed og kvalitet i Dagplejen

Fagligheden og kvaliteten i tilbuddet vil også blive belyst. Afdækningen vil ligeledes tage afsæt i forældreperspektivet og den oplevede faglighed og kvalitet i Dagplejen med udgangspunkt i de besvarelser, der ligger fra kommunens forældretilfredshedsundersøgelse. Yderligere belyses kompetenceudviklingen i Dagplejen gennem interviews med Dagplejens ledelse.

Kapacitetsudnyttelse

Gennem statistiske udtræk er det afdækket, hvor ofte der er børn på 5. plads, hvor mange børn der i gennemsnit er hos en gæstedagplejer, samt hvordan kapacitetsudnyttelsen i dagplejen generelt er.

Evalueringens resultater

Gæstedagplejeordningen

Ifølge Dagplejens ledelse fungerer gæstedagplejeordningen overordnet set, som den var tiltænkt. Der har dog vist sig at være udfordringer i forhold til ambitionen om at den enkelte gæstedagplejer skal modtage en samlet børnegruppe fra den dagplejer, der er fraværende, idet der ikke altid er "ledige" pladser. Dette forsøges dog at imødekommes i videst muligt omfang ved at børnene som minimum følges to og to med henblik på at bibeholde trygge børnefællesskaber.

Yderligere har erfaringen vist, at det er nødvendigt at ansætte personer med kendskab og erfaring fra dagplejen til at varetage funktionen som gæstedagplejer. Da gæstedagplejerne skal have kompetencen til umiddelbart at kunne skabe et trygt rum for børn og forældre, er det vigtigt, at de kender rutinen i dagplejen og er vant til at kommunikere med forældrene.

Det er herudover vigtigt, hvordan gæstedagplejestrukturen bliver formidlet til forældrene af de faste dagplejere. Det opleves, at de steder hvor der er en positiv "oversættelse" af strukturen, er tilfredsheden blandt forældre tilsvarende høj.

Ifølge Dagplejens ledelse giver gæstedagplejeordningen mulighed for: *" at vi kan udvikle og opdatere vores gæstedagplejere, så vi får et team, der er dygtige. Vi skal dog have fokus på at blive bedre til at arbejde med kendskabet mellem gæstedagplejer, fast dagplejer, børn og forældre"*

Forældrenes tilfredshed med Gæstedagplejeordningen

Forældretilfredshedsundersøgelsen viser, at størstedelen af forældrene er tilfredse med gæstedagplejeordningen. Således har 68% af forældrene svaret, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med gæstedagplejeordningen.

Nedenstående skema viser de spørgsmål og svar, som samlet set knyttes an til gæstedagplejeordningen:

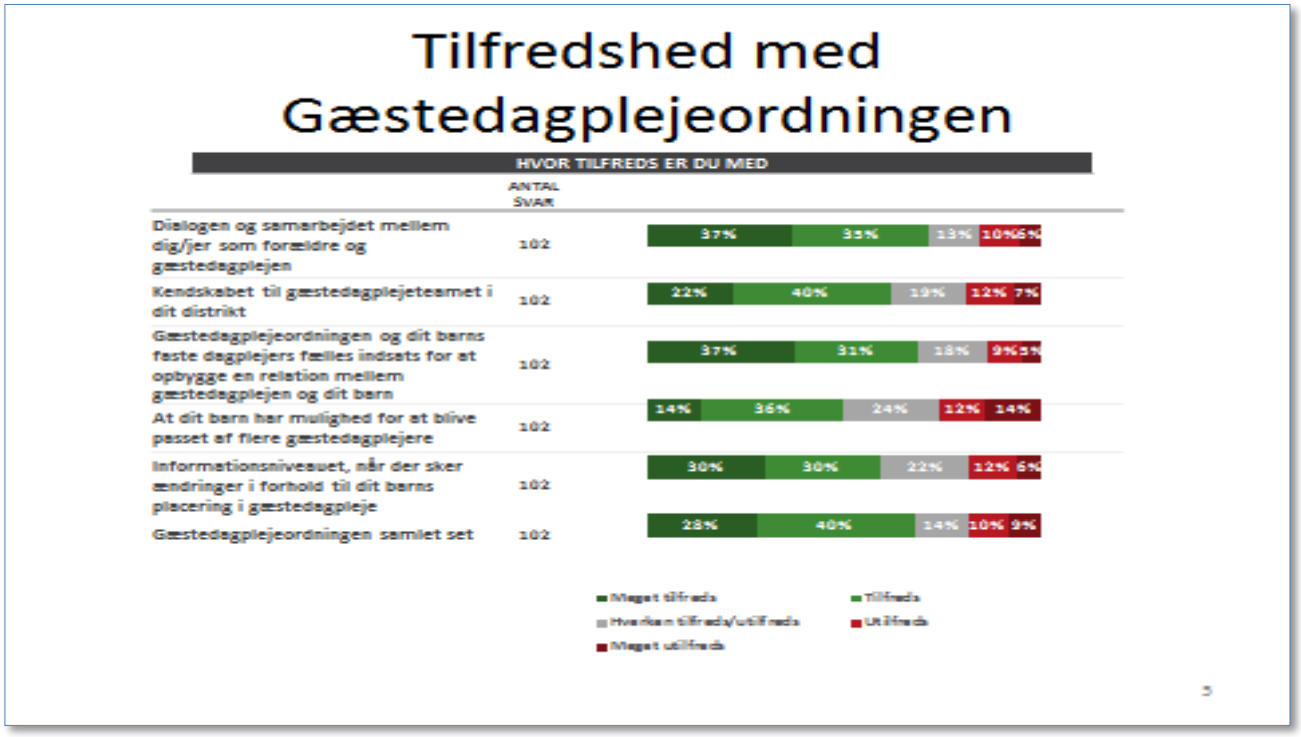

Som det fremgår af ovenstående, er forældrene mest tilfredse med samarbejdet mellem dem selv og gæstedagplejen. Her svarer 72%, at de er tilfredse eller meget tilfredse.
At barnet har mulighed for at blive passet af flere gæstedagplejere er det emne, som forældrene udtrykker lavest grad af tilfredshed med. Samlet set vurderer 50 %, at de er tilfredse eller meget tilfredse, mens 26 % er utilfredse eller meget utilfredse.

Nogle uddyber deres utilfredshed hermed gennem kommentarer som *" Vi er meget tilfredse med vores dagpleje. Men når vores barn ikke kan komme i dagpleje hos sin dagplejer falder korthuset. H*n kan risikere at blive smidt hen til en dagplejer h*n ikke kender uden de andre børn. Vi har sågar oplevet at h*n var ene barn hos en total ukendt dagplejer."*

Det anbefales på denne baggrund, at man arbejder med at øge gæstedagplejeordningen og den faste dagplejers fælles indsats for at opbygge en relation mellem gæstedagplejen og barnet.

Af nedenstående forældrekommentar fremgår det, hvorfor det er vigtigt at have fokus herpå:

"Den opfattelse af dagplejen var ved at smuldre for mig i starten med gæstedagplejen, men efterhånden som der er kommet mere struktur på tingene og vigtigst af alt, at mit barn har lært gæstedagplejerne at kende, tænker jeg, at det virker."

En anden beskriver det således: *"Det er dejligt at have mødt gæstedagplejerene flere gange, så det er kendte ansigter og det, at børnene også lærer dem at kende, er jo super, så de ikke skal passes af "fremmede". Synes, de gør en god indsats med at komme i legestuen og møde børnene og forældrene"*

Tilfredshed med dagplejen

Hovedparten af forældrene i Hvidovre Kommune er tilfredse med Dagplejen. 91 % af forældrene giver udtryk for, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med barnets dagpleje. Tilfredsheden med dagplejen ligger således højere end den gennemsnitlige tilfredshed med alle dagtilbud i Hvidovre Kommune, hvor 88 % af forældrene giver udtryk for, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med barnets dagtilbud.

Nedenstående figur viser den samlede tilfredshed med Dagplejen fordelt på geografiske distrikter:

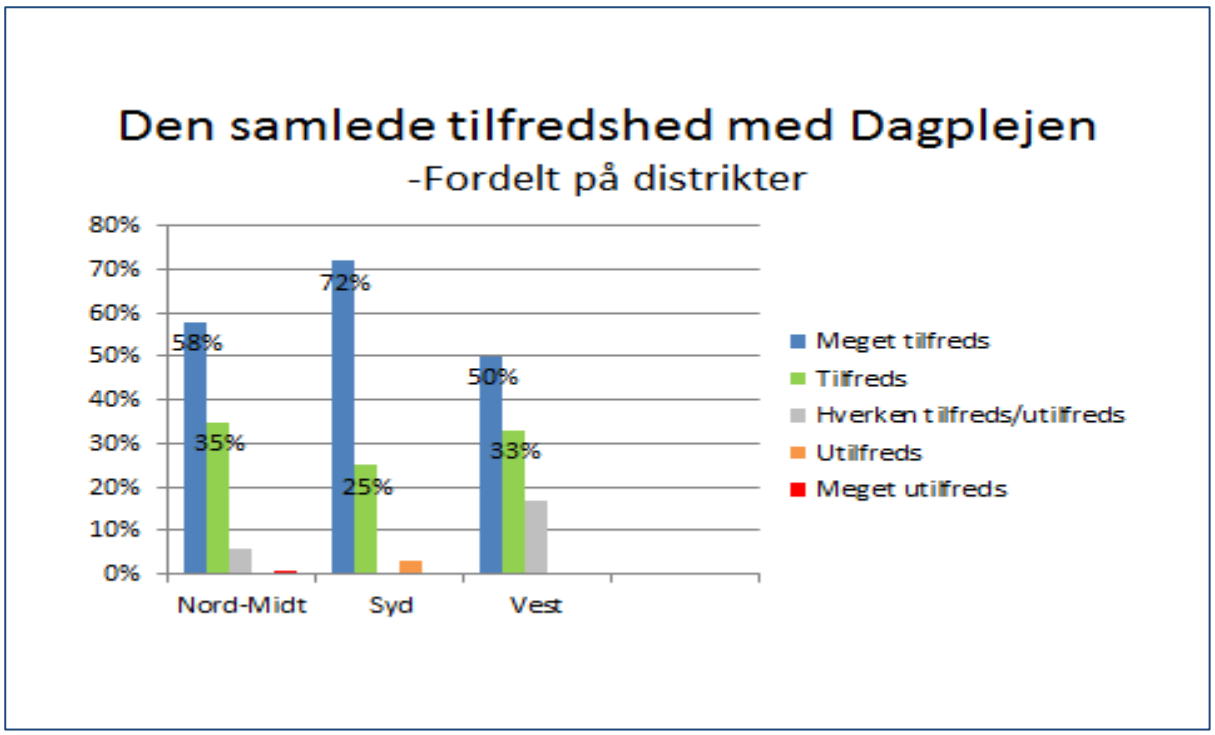

Forældrenes oplevelse af den pædagogiske indsats

Dykker man ned i undersøgelsen og kigger på kvaliteten og vurderingen af den pædagogiske indsats, tegner der sig ligeledes her et billede af, at forældrene er tilfredse med dagplejens indsats. Således svarer 93 % af forældrene samlet set, at de er tilfredse eller meget tilfredse med den pædagogiske indsats i Dagplejen.

Tabel 1 viser de spørgsmål, der er stillet i forældretilfredshedsundersøgelsen vedrørende den pædagogiske indsats samt andelen af forældre, som har svaret, at de var tilfredse eller meget tilfredse.

Tabel 1. Tilfredshed med den pædagogiske indsats

Parametre for at måle tilfredsheden med den pædagogiske indsats	**Andel forældre, der er tilfredse eller meget tilfredse**
Aktiviteterne i dagligdagen	**87 %**
Personalets indsats for at udvikle dit barns sociale kompetencer (fx vise hensyn og forståelse for andre og indgå i grupper)	**97 %**
Personalets indsats for at understøtte dit barns sproglige udvikling	**92 %**
Personalets indsats for at understøtte dit barns fysiske og motoriske udvikling	**94 %**
At bevægelse er en fast del af dit barns hverdag	**92 %**
Inspiration til at støtte dit barns fysiske og motoriske udvikling	**91 %**
Personalets indsats for at få dit barn til at føle sig tryg og glad	**98 %**
Personalets engagement i hverdagen	**96 %**

Ud fra forældrenes kommentarer fremgår det ligeledes, at der er en generel tilfredshed med Dagplejen og den faglighed og kvalitet, som eksisterer. Eksempelvis udtaler en forælder følgende:

"Den gruppe, mit barn er i, og dagplejen er så fantastiske, de varetager 100 % barnets behov og yder en fantastisk omsorg, de anerkender børnene og skaber en tryg hverdag for børnene, det er helt tydeligt at se. Fantastisk arbejde, de gør virkelig en super indsats."

Flere forældre giver udtryk for, at omsorg og tryghed udgør primære kvaliteter i Dagplejen. Følgende er eksempler på forældrekommentarer, som understreger dette:

"Det er min opfattelse, at omsorg figurerer højt på listen hos Dagplejen. Det er vigtigt for mig, mens min xx er lille." og en anden: *"Har min xx i dagpleje hos den fantastiske dagplejemor xx, og jeg er altid tryg ved at have min xx hos hende"* og *"Programmer og udvikling og halløj er ligegyldigt for mig. Det vigtigste er trygheden."*

Som et andet aspekt af kvaliteten er der i forældretilfredshedsundersøgelsen yderligere spurgt ind til tilfredsheden med samarbejdet mellem dagplejen og hjemmet. Her giver 85 % af forældrene samlet set udtryk for at være enten tilfredse eller meget tilfredse.

Tabel 2 viser de spørgsmål, der er stillet i forældretilfredshedsundersøgelsen vedrørende samarbejdet mellem dagplejen og hjemmet samt andelen af forældre, som har svaret, at de var tilfredse eller meget tilfredse.

Tabel 2. Tilfredshed med samarbejdet mellem Dagplejen og hjemmet

Parametre for tilfredshed med samarbejdet mellem Dagplejen og hjemmet	**Andel forældre, der er tilfredse eller meget tilfredse**
Dialogen og samarbejdet mellem dig/jer som forældre og personalet	**88 %**
Personalets lydhørhed over for dine synspunkter	**82 %**
Hvordan personalet inddrager dig i forbindelse med særlige tiltag eller vurderinger af dit barn	**86 %**

Faglighed og kvalitet

For at sikre høj faglighed og kvalitet i den nye model for dagplejestrukturen besluttede man i 2014 at have fokus på pædagogisk løft og kvalitet i dagplejen ud fra følgende punkter:

- Udvikling af nye tilsynsskemaer som i højere grad vil understøtte, sikre og dokumentere den pædagogiske kvalitet i dagplejen
- Videreudvikling af en børnemiljøvurdering, med ønsket om at gøre det endnu mere målbart og fokuseret på børneperspektivet.
- Forslag om at udbygge samarbejdet mellem dagplejen og institutionerne i nærområdet med eventuel etablering af netværksinstitutioner.
- Løbende fokus på uddannelse af dagplejere, så det i fremtiden sikres, at dagplejerne har de kompetencer, der er forventelige.
- At Ledelsen tilknyttes et ledelsesnetværk i Hvidovre kommunes dagtilbud.

Der er således udviklet nye tilsynsskemaer, hvori der indgår både børnemiljøvurdering og TOPI (Tidlig Opsporing og Indsats), og en ny struktur for overdragelse af børn til institutionerne i nærområdet er på tegnebrættet.

Ledelsen oplyser, at dagplejerne har fået tilbudt forskellige AMU-kurser inden for eksempelvis temaer som ”børn og motorik”, ”konflikthåndtering” og ”kost”, men at kompetenceudviklingen på nuværende tidspunkt er fokuseret på kommunens interne uddannelse ”Sammen om Barnet”, som handler om samarbejdet mellem dagtilbud og forældre.
Således mangler kun to dagplejegrupper, herunder gæstedagplejen, at gennemføre uddannelsen, som ifølge dagplejens ledelse har haft en stor effekt for dagplejernes arbejde såvel i forhold til forældresamarbejdet som for netværksopbygning og vidensdeling.

Det har vist sig ikke at være optimalt, at lederen af dagplejen er med i ledernetværkene på dagtilbudsområdet, da hun i sin funktion som leder af vejlederteamet har en anden position/rolle i forhold til dagtilbudslederne. Lederne af dagplejen deltager dog i alle fælles ledermøder på dagtilbudsområdet, og hun sidder i ledergruppen på BOF området.

Kapacitetsudnyttelse

Tabel 3 viser den overordnede kapacitet i Dagplejen for 2018.

Tabel 3. Kapacitetsudnyttelse i 2018

Normeret børnetal 2018	Faktisk børnetal 2018	Kapacitetsudnyttelse i pct.
144	124	86 pct.

At det faktiske børnetal er lavere end det normerede, hænger bl.a. sammen med, at Dagplejens ledelse oplever, at det er svært at rekruttere kvalificerede dagplejere. Således er der på nuværende tidspunkt en vakant stilling, og ledelsen er vidende om, at der i den kommende periode vil komme yderligere tre ledige stillinger grundet efterløn, pension og flytning til anden kommune.

Det gennemsnitlige antal børn hos en gæstedagplejer

Der er ansat 5 gæstedagplejere. Hver gæstedagplejer har gennemsnitligt 2-3 børn pr. dag. I 2017 var der, som beskrevet nedenfor, 107 dage, hvor gæstedagplejerne modtog 5 børn. Det betyder, at hver gæstedagplejer gennemsnitligt har 21,4 dage årligt hvor de modtager 5 børn.

Gæstedagplejerne havde i 2017 gennemsnitlig 16,3 dage årligt, hvor de ikke modtog børn. På disse dage skal de besøge dagplejere, være en ekstra ressource ved arrangementer og opdatere ferielister mv.

Børn på 5. plads

I 2017 udbetaltes der 308 vederlag, det betyder at der formelt set var 5 børn hos en dagplejer 308 gange. Faste dagplejere skal dog have udbetalt vederlag for 5. barn også på de dage, hvor nogle af deres "egene børn" er fraværende. Det betyder, at der hos en fast dagplejer kan være fremmøde af færre end 4 af deres "egene børn", selvom de modtager vederlag for et 5. gæstebarn, der er reelt set kun er barn nr. 2,3 eller 4. I modsætning hertil får gæstedagplejen kun udbetalt vederlag, når der reelt er 5 børn. Nedenstående tabel viser fordelingen af gæstebørn på 5. plads i 2017:

Tabel 4. Børn på 5. plads

Antal dage med børn på 5. plads hos faste dagplejere i 2017	201
Antal dage med børn på 5. plads hos faste gæstedagplejere i 2017	107
Antal dage med børn på 5. plads i alt i 2017	**308**

Faste dagplejere med 4 fast-indskrevne børn fik således udbetalt 201 vederlag. Af nedenstående tabel fremgår det, hvor mange af disse vederlag, der omfattede et reelt 5. barn.

Tabel 5. Vederlag omfattende reelt 5. barn

Antal dage, hvor en dagplejer fik udbetalt vederlag, selvom der ikke var 5 børn i dagpleje den pågældende dag	121 dage
Antal dage, hvor en dagplejer fik udbetalt vederlag, og der reelt var 5 børn i dagpleje den pågældende dag	80 dage

Samlet set betyder det, at der reelt set er børn på 5.pladser 187 dage om året, men at der udbetales vederlag for 308.

Konklusion og anbefalinger

Der eksisterer en generel høj tilfredshed med dagplejen i Hvidovre Kommune. Således svarer 91 % af forældrene giver udtryk for, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med barnets dagpleje. Tilfredsheden med dagplejen ligger altså højere end den gennemsnitlige tilfredshed med alle dagtilbud i Hvidovre Kommune, hvor 88 % af forældrene giver udtryk for, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med barnets dagtilbud.

Ligeledes viser forældretilfredshedsundersøgelsen, at størstedelen af forældrene er tilfredse med gæstedagplejeordningen. Således har 68% af forældrene svaret, at de enten er tilfredse eller meget tilfredse med gæstedagplejeordningen. At barnet har mulighed for at blive passet af flere gæstedagplejere er dog det emne, som forældrene udtrykker lavest grad af tilfredshed med. Her er 26 % af forældrene utilfredse eller meget utilfredse.

Ifølge Dagplejens ledelse fungerer gæstedagplejeordningen overordnet set, som den var tiltænkt og giver mulighed for, at der kan udvikles et dygtigt team. Der er dog behov for at arbejde med kendskabet.

Den generelle faglighed og kvalitet i dagplejen vurderes også at være høj og at efterleve de fokusområder, der blev besluttet i forbindelse med omstruktureringen.

Som en del af kapacitetsvurderingen i evalueringen vurderes det, at der udbetales vederlag for 5. barn i et langt større omfang, end barnet reelt udgør 5. barn.

Anbefalinger

På baggrund af ovenstående afstedkommer evalueringen følgende anbefaling:

- Det anbefales, at man arbejder med at øge gæstedagplejeordningen og den faste dagplejers fælles indsats for at opbygge en relation mellem gæstedagplejen, barnet og forældrene, så der sikres en høj grad af tryghed.